

UTICAJ KALCIZACIJE ZEMLJIŠTA NA PRINOS KRME I SEMENA ŽUTOG ZVEZDANA (*Lotus corniculatus* L.)

Dalibor Tomić¹, Vladeta Stevović¹, Dragan Đurović¹, Rade Stanisavljević²,
Nikola Bokan¹

Izvod: Preduslov za unapređenje gajenja žutog zvezdana je proizvodnja dovoljne količine kvalitetnog semena. Poljski ekseriment je postavljen 2012. godine u Čačku na zemljištu tipa aluvijum, kisele reakcije (pH_{H2O} 4,8). Sorte žutog zvezdana (K-37 i Rocco) posejane su na rastojanju 20 cm međuredno sa 10 kg ha⁻¹ semena. Cilj ogleda bio je da se analizira uticaj kalcizacije zemljišta (kontrola - bez CaO i tretman sa 3 t ha⁻¹ CaO) na kiselom zemljištu na prinos krme, prinos i komponente prinosa semena sorti žutog zvezdana. Dobijeni rezultati ukazuju da je žuti zvezdan u velikoj meri tolerantan na uslove kiselog zemljišta. Kalcizacija zemljišta je ispoljila jači uticaj na broj izdanaka m⁻² i broj zrna po mahuni kod sorte Rocco, što se odrazilo i na njen značajno veći prinos semena u odnosu na sortu K-37.

Ključne reči: žuti zvezdan, kalcizacija, prinos semena, komponente prinosa.

Uvod

U području jugoistočne Evrope u manje povoljnim agroekološkim uslovima, žuti zvezdan (*Lotus corniculatus* L.) ima značajnu ulogu u proizvodnji kabaste stočne hrane. U Republici Srbiji među višegodišnjim leguminozama po rasprostranjenosti zauzima treće mesto, posle lucerke i crvene deteline (Đukić i sar., 2007.). Prema Vučković (2004.) prosečni prinosi zelene krme žutog zvezdana kreću se od 35-40 t ha⁻¹, a sena 8-10 t ha⁻¹. Prosečni prinosi semena variraju od 100-280 kg ha⁻¹ (Vučković i sar., 1997.). Kiselost zemljišta je jedan od faktora koji ograničava gajenje mnogih kulturnih biljaka (Wheeler, 1998.). Pored nedostatka kalcijuma, kisela zemljišta se odlikuju visokim prisustvom lako mobilnih formi Al, Fe, Mn i smanjenim sadržajem lakopristupačnog P, K i Mo (Su and Evans, 1996.). Zadovoljavajući prinosi gajenih biljaka na kiselim zemljištima mogu se ostvariti ukoliko se izvrši njihova popravka unošenjem krečnih đubriva (Grewal and Williams, 2003.). Prema Vučković i sar. (2005.) žuti zvezdan dobro podnosi alkalnu reakciju, do pH 9 kao i kiselu do pH 4, ali najbolje prinose daje na zemljištima čija se pH vrednost kreće oko 7 (Marvin, 2004.). Đukić i sar. (2009.) ističu da je fiksacija azota i usvajanje fosfora kod biljaka žutog zvezdana najveća kada je pH vrednost između 4,8 i 7,4. Cilj istraživanja bio je da se kod sorti žutog zvezdana utvrdi uticaj kalcizacije zemljišta na prinos zelene krme, prinos i komponente prinosa semena.

¹ Univerzitet u Kragujevcu, Agronomski fakultet u Čačku, Cara Dušana 34, Čačak, Srbija, dalibort@kg.ac.rs

² Institut za zaštitu bilja i životnu sredinu, Teodora Drajzera 9, 11 000 Beograd, Srbija

